

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8019 DEP
0032 Oslo

Oslo, 05.09.2011
Vår ref: MA/U-442
Deres ref: 201102591

Hørings svar til NOU 2011:6 *Et åpnere forskningssystem*

Vi takker for at Norsk Fysioterapeut Forbund (NFF) har fått anledning til å avgi høring.

Innledningsvis vil vi bemerke at vi synes det er positivt å dreie oppmerksomheten fra innsats til resultat og samfunnseffekter, og at man nå foreslår å etablere et sett av indikatorer for å vurdere *sammenhengen* mellom mål, ressurser og resultater. Intensjonen med forskningsbarometeret er at det skal være en ressurs, og ikke kun fungere som kontrolltiltak. Intensjonen er god, men vi tror at konsekvensen fort nettopp kan bli å være et kontrolltiltak ved tildeling av ressurser. For et lite fag som fysioterapi tror vi det kan slå uheldig ut mht mulighetene for tildeling av midler. Fra NFF's synsvinkel er det en stor utfordring å vurdere hva som er gode resultater og utvikle indikatorer på samfunnsmessig nytte. I regjeringens forskningspolitikk er ett av målene viet til god helse, utjevning av sosiale forskjeller og utvikling av helsetjenester av høy kvalitet. Hvordan kan vi vurdere om forskningen gir slike resultater? Vi synes det er fint at innstillingen problematiserer dette og ønsker å utvikle et eget forskningsprogram for å identifisere effekter av forskning.

På forskningens resultatside er det trukket fram indikatorer basert på publisering, sitering, antall doktorgrader, finansieringskilder og samarbeid med næringslivet. Dette mener vi er indikatorer som fremmer de tradisjonelle universitetsfagene og – miljøene, der forskning i stor grad er løst fra faktisk praksis, og forskermiljøene er store og tunge. Fysioterapi er et relativt nytt fagfelt i forskningssammenheng, sett i forhold til etablerte vitenskapelige disipliner innenfor medisin. Pr. i dag er det drøyt 250 fysioterapeuter med doktorgrad, der mange er ansatt i klinikken, og antall fysioterapeuter med mastergrad er stadig økende. Fysioterapi er et fagfelt i skjæringsfeltet mellom naturvitenskap og samfunnsvitenskap, og anvender både kvalitative og kvantitative metoder til å utforske fysioterapi og mulige virkninger av fysioterapi. Publiseringskanalene på nivå 1 og 2 er relativt få sammenliknet med andre fag.

Innstillingen tar utgangspunkt i et forskningssyn som tilsier at kunnskapen som utvikles av forskerne skal anvendes i praksis (av andre). I fysioterapi vil det være aktuelt også å utvikle faget i – og gjennom praksis, og av fysioterapeuter som har sitt virke i klinisk virksomhet, og som har opparbeidet seg forskningskompetanse. Det vil være viktig å dokumentere ikke bare effekten av ett isolert, standardisert virkemiddel i fysioterapi, som evt kan gi kunnskap som

kan komme til anvendelse i senere praksis, men også å dokumentere og utforske fysioterapi som individuelt tilpasset terapi som hele tiden justeres ut fra pasientens reaksjoner, slik den utøves i klinisk praksis. Fysioterapeuter tilhører gjerne små forskningsmiljøer, og de må ofte stå på skuldrene til forskere som tilhører andre fagfelt. Det vil derfor være vanskelig å hevde seg i konkurransen med de tradisjonelle fagene med hensyn til for eksempel sitering og antall doktorgrader. Det betyr ikke at fysioterapeutisk forskning ikke kan ha direkte innflytelse på kvaliteten i det helsetilbudet som gis. F.eks er det vist at fysioterapeutisk behandling kan ha bedre effekt enn langt mer kostnadskreven kirurgi på pasienter med ortopediske lidelser – og med mindre lidelser for pasienten.

Siteringer kan være et mål på innflytelse innenfor et forskningsfelt, ja, men behøver slett ikke være et mål på kvalitet på et helsetilbud. Innstillingen påpeker at det er vanskelig å kvantifisere de kvalitative aspektene ved et helsetilbud og foreslår å opprette et ekspertpanel som kan komplettere vurderingen av forskning utover de målbare indikatorerene som forslås. Det hilser NFF velkommen.

Vi synes det er fint at det foreslås å utvide den frie arenaen for forskningsmidler i Forskningsrådet. Dette kan bli av stor betydning for mindre etablerte forskningsmiljøer – og åpne for nye forskningsområder som ikke pr. i dag er inne i de store forskningsprogrammene. Det kan gi muligheter til mindre fagmiljøer og til mer innovativ forskning, slik vi ønsker det innenfor fysioterapifaget. I kjølvannet av Samhandlingsreformen er det for eksempel svært aktuelt å styrke kunnskapen om kvaliteten på helsetjenesten i kommunene, og å utvikle forskningsprosjekt knyttet til kommunale helsetjenester. Hittil har medisinsk og helsefaglig forskning i hovedsak vært tilknyttet problemstillinger som har vært fjernt fra det kommunale helsetjenestetilbudet, og hvordan det utøves i praksis.

Oppsummert kan NFF's synspunkter sammenfattes slik:

- I vurderingen av effekter av forskning må man se hen til den betydningen forskningen kan ha for samfunnet *utenfor* forskningsmiljøene selv, og det er positivt at det foreslås å utvikle et eget forskningsprogram mht dette
- Resultatindikatorer som foreslås som publisering, sitering og antall doktorgrader, fremmer de store forskningsmiljøene på bekostning av små fagområder med relativt kort forskningshistorie, og sier lite om kvaliteten på de helsetilbudene befolkningen mottar
- Den frie arenaen for forskningsmidler som foreslås hilses velkommen! Den gir muligheter for mindre, men samtidig viktige fagområder innenfor helsefag, til å komme i gang med utforskning av helsetjenestetilbud som er viktige for befolkningens helse

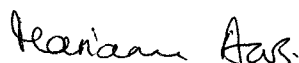
Med vennlig hilsen

Eilin Ekeland

Forbundsleder

Norsk Fysioterapeut Forbund

Marianne Aars,

Seniorrådgiver fagseksjonen

Norsk Fysioterapeut Forbund